

GA

Biblioteka Uniwers.
Jazdell.

A LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.
Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.
Łąkopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU
REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

15 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 2-80 — z dostawą 3-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 3-30. —
Zegranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690.

JAN ŚCIBOR.

Przez most albo bez mostu

W polskiej prasie socjalistycznej uczyniono w tych dniach cenne, naszym zdaniem, wyznanie, iż t. zw. demokratyczny ustrój polityczny państwa jest dla wyznawców drugiej międzynarodówki nie więcej jak mostem tylko, po którym spodziewają się przejść do istotnej realizacji swych założeń. Tej szczerej deklaracji towarzyszyło przypomnienie, iż „myśl socjalistyczna nie twierdziła nigdy, jakoby kartka wyborcza stanowiła zawsze i wszędzie w każdych warunkach i we wszelkich okolicznościach jedyną drogę, prowadzącą do zdobycia władzy”.

Te wynurzenia, nie pozbawione cech sympatycznej prostolinijności, przychodzą w samą porę. Mówią one tym razem bez ogródek to, co zwykle zawijane jest w demokratyczną bawelinę, mówią wyraźnie i wcale nie dwuznacznie, czego się świat obecny ma od „umiarkowanej” niby to lewicy społecznej w samej rzeczy spodziewać. Za „umiarkowaną” uważa się ona i jest przez wielu uważana, szczególnie od czasu skryształowania się i niemalych osiągnięć komunizmu, który podbiwszy Rosję, gotuje się do dalszego pochodu.

Bolszewizm oddał socjalizmowi olbrzymią wprost usługę. Wystraszył burżuazję i uczynił ją o wiele podatniejszą do dalekoidących ustępstw w płaszczyźnie społeczno-gospodarczej. Miała ona przed sobą tylko dwie drogi: stoczyć walkę na śmierć i życie z potężną falą czerwonego przewrotu lub też pogodzić się z mniej straszną od samej choroby szepczoną, produkowaną wprawdzie z kultur identycznych bakterji, lecz nie powodującą doraznych konwulsji i wstrząsów. Socjaliści całego Zachodu wystąpili w roli producentów tej szepczonki „ochronnej” nader chętnie i bardziej niż kiedykolwiek ogłaszać się zaczęli za lekarzy i dobrodziejów ludzkości. Oni jedni potrafią to sprawić, iż od fatalnych powikłań obecnych przejdziemy — bez bólu nieledwie — do promiennej przyszłości, mającej zrealizować ideal „dobrobytu dla wszystkich”. Byle tylko kapitał poddał się bez walki i byle burżuazja poszła posłusznie pod komendę socjalnej demokracji.

Tę uniwersalną receptę aplikowano co prawda niecałkiem bez przytomności parlamentarnej, aczkolwiek dość zuchwale, jak również w propagandę pismem i słowem po gazetach i wiecach „umiarkowani” i szczerze „demokratyczni” niby to reformatorzy społeczni nie wierzyli od samego początku. Burżuazji pokazywano więc co pewien czas pięść, mającą ją przekonać ostatecznie. Strajki małe i większe i zgola „genaralne”, usiłujące sterroryzować zarówno rządy państw jak i ludność całą, przypominały raz po raz zainteresowanym, iż z socjalizmem, chociaż to nie bolszewizm, również niema żartów i że choć nie zdają oni, jak twierdzi, do dyktatury proletariatu — mimo to z dzi-

siejszym stanem rzeczy, to znaczący w pierwszej linii z przedsiębiorczością indywidualną, postanowił skończyć możliwie prędko. Ponieważ ta ostatnia nie poddawała się odrazu — walono na nią ciężar coraz bardziej olbrzymi ubezpieczeń i „świadczeń społecznych”, słusznie sądząc, że prędzej później będzie się musiała ugiąć pod tym ciężarem. Poza tym sączono w masy bezustanny głęboki ferment. Kryzys ekonomiczny stał się do tego znakomitem podłożem. Ilość niezadowolonych z obecnych warunków życia rosła, trzeba więc było akumulować tylko to niezadowolenie i czerpać z niego w każdej potrzebie dla celów agitacji. Jest źle, bo „władza jest w złych rękach... A więc: „niech żyje rząd robotniczy i włościański”. To ostatnie hasło, do gruntu warcholskie i bojowe, tolerowano nie wiadomo dlaczego na dziesiątkach tysięcy egzemplarzy dzienników, poświęconych walce klasowej oczywiście... Wymachiwanie bezustannie tą podniecającą komendą uchodziło i uchodzi wciąż jeszcze za zgodne z konstytucją „korzystanie z praw obywatelskich”.

Pod presją partyjnicstwa, które socjalizm w przeciwstawieniu do krzewienia podstaw solidarności państwowej popierał, ramki „uprawnień” różnych rozszerzały się bowiem. Za „bezprawie” ogłoszono natomiast upominanie się o interes państwa i stawianie go z całą bezwzględnością ponad wszystkim. Tu się zaczynał — wedle pojęć lewicy — największy potwór naszych czasów — faszyzm. Nazwą tą, dążący do rozkładu ustroju obec-

nego chrzcili zresztą wszelką zorganizowaną wolę, stającą na straży bezpieczeństwa i ładu i nie kapitulującą przed rozciągłą demokratyczną formułką. „Faszyzm” i „dyktatury” to były określenia, jakimi poczęła szafować na prawo i na lewo socjalistyczna propaganda, starając się zołędzić w oczach tych, co szli na lep frazesów, każdą próbę wyrwania życia ze szponów parlamentarnej swawoli i uzależnienia go od rozgrywek klasowych i partyjnych. Usiłowania, idące w tym kierunku, socjalni demokraci piętnowali i piętnują bez zmian jako „niepraworządne”. Wtórują im w tem co głupsze grupy burżuazyjno-liberalne.

W przeciwieństwie do owych mniemanych „gwałcicieli praw ludu”, dążących do uratowania zdrowego sensu w życiu zbiorowości państwowych — socjaliści głosili dotąd bezwzględną wierność konstytucji i poszanowanie dla t. zw. praworządności, o której mówią i piszą bezustanku, zachylając się z demokratycznej ekstazy. Istnieje sporo ludzi — nawet pozornie inteligentnych — na których ta dobrze wystudjowana poza czyni niebyłejakie wrażenie... Przewódca radykalizmu społecznego znają zasady gry, pamiętają oni maksymę: „na wojnie należy zabijać ludzi a w polityce — ich oszukiwać... I zasadzie tej bywają zazwyczaj wierni. Niech świat wierzy, iż są obrońcami przedewszystkiem obywatelskich swobód... I oto nagle niespodziewany wybuch szczeroci.

— Pójdziemy naprzód aż do osiągnięcia naszych celów przez most, jakim jest dla nas ustrój demokratyczny (czytaj: partyjne sejmowładztwo) ale damy sobie radę i w wypadku, gdyby nam most ów zniszczyć chciano! — Taka jest treść wynurzeń, co rozświetliły w sam czas wiele nieporozumień. A więc jeśli się czegoś chce, to niekoniecznie trzeba dążyć do tego przez fikcję „praworządności” i niekoniecznie za oręż swój w stopniowym dążeniu do przebudowy stosunków państwowych i społecznych uważać „kartkę wyborczą”, o której mówi się już nareszcie bez szczególnego nabożeństwa. A więc parlamentarizm, ustrój „demokratyczny” itd., to już nie żadna świętość. Można się bez nich obejść, będąc prawowiernym socjalistą... Co do nas — domyśliliśmy się oddawna tej prawdy, cieszymy się więc, iż wyobrażenia nasze w tym względzie potwierdzają się z autorytatywnego źródła.

Cieszymy się, iż w zapale walki odrzucono niebacznie źle przylegającą do twarzy komedjancką maskę. Fakt ten należy spopularyzować jaknajszerszej. Niechże otworzą się nareszcie oczy wszystkich, posiadających jeszcze jakiekolwiek iluzje. Niechaj raz ujrzą istotną fizjognomię owych bezinteresownych, idealistycznych, demokratycznych wrogów wszelkich „dyktatur” i „faszyzmów”, którym to określeniem piętnują literalnie wszystko, co staje im na drodze. I niech poznają prawdę naiwni fanatycy pięcioprzymiotnikowych wyborów... Socjaliści — jak mówią — obejdą się w razie czego i bez kartki wyborczej... O jakże przykro będzie to słyszeć kokietującym z nimi różnym „wolnomyślicielom” politycznym.

Ci ostatni dowiedzą się, wniknąwszy w omawiane przez nas wystąpienie prasy socjalistycznej, jeszcze o jednym, o tem, iż „demokracji grozi niebezpieczeństwo nie od dyktatury proletariatu... To już jest w szczeroci socjalistycznej wielki krok naprzód. Tkwi w nim przyznanie się do głębszych tajemnic swej wiary. I znów człowiek myślący państwowo nie zdziwi się ani trochę. Zgadywał on zawsze, co tam w socjalistycznej trawie istotnie piszczy. I wiedział dlaczego zwalczać trzeba klasowe wyłącznie aspiracje i klasowe rządy. Ponieważ — powiedzmy to ogólnie — dyktatura proletariatu nie jest dla nich największym z niebezpieczeństw... Zaś dla nas wszystkich jest... I dlatego nie będziemy lekkomyślnie podierać własnymi rękoma tego mostu, po którym socjalizm chciałby (choć niekoniecznie) przejść ku realizowaniu niedopowiadanych zazwyczaj marzeń o przyszłości. Będziemy natomiast wyprowadzać na czystą wodę mniemanych „demokratów”, ilekroć znów spróbują występować w roli niezłomnych stróżów „konstytucji” i rzeczników „prawdziwej” obywatelskiej wolności. Jak to szczęśliwie, że farbowane lisy ukazują na wilgoci prawdziwą swą barwę... A oto właśnie zaczyna się mokra jesień.

Ż ostatniej chwili.

Narada w sprawach budżetowych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (Sch.). Wczoraj późnym wieczorem po posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego odbyła się u Premiera Prystora konferencja, w której wzięło udział kilku ministrów, marszałek Sejmu dr. Świtalski, wicemarsz. Car, prezes klubu BBWR. Sławek oraz

gen. referent budżetu pos. Miedzński. Jak się dowiadujemy, konferencja ta poświęcona była ustaleniu strony technicznej zwołania sesji zwyczajnej Sejmu Senatu oraz pierwszej fazy prac Sejmu nad budżetem na r. 1933-34, uchwalonym wczoraj przez Rząd.

Tragiczny wypadek na polowaniu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (Sch.). Wczoraj wieczorem nadeszła wiadomość o tragicznym wypadku w majątku Cieleżyski pod Oszmianą, podczas którego zginął właściciel tego majątku ś. p. Michał Łokuciewski. W czasie polowania sto-

jący obok stanowiska Łokuciewskiego p. Czesław Zawadzki z Wilna poągnął nieostrożnie za cyngiel dubeltówki. Strzał ugodził w głowę Łokuciewskiego, który w chwilę później zmarł.

Kto zwycięży?

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa. (Sch.). Z Londynu donoszą: Prasa angielska stwierdza, że klęska Hoovera przy nadchodzących za dwa tygodnie wyborach na prezydenta Stanów Zjednoczonych jest rzeczą pewną. Dzienniki uważają zwycięstwo Roosevelta za przesądzone i na dowód swych przewidywań przytaczają wyniki próbne głosowania urządzo-

nego przez jedno ze znanych pism literacko-politycznych amerykańskich. Z otrzymanych dotychczas 2,600.000 odpowiedzi, trzy piąte głosów wypowiedziało się za Rooseveltem a tylko 2/5 za Hooverem. Z 48 stanów Roosevelt otrzymał w tem próbnym głosowaniu większość w 39 stanach.

Kampanja wyborcza w Niemczech.

Atak koncentracyjny na rząd Papena.

Berlin. (PAT.). Kampanja wyborcza jest w stadium pełnego rozwoju. Na podstawie wystąpień i deklaracji licznych przewodców poszczególnych stronnictw, można wysnuć, że obecnie odbywa się już przegrupowanie sił politycznych. Najznamienniejsze jest wystąpienie narodowych socjalistów, którzy przez usta Strassera i posła Stöhra poczynili niedwuznaczne oferty pod adresem grup robotniczych celem utworzenia jednolitego frontu robotniczego. Również centrum zabiega o stworzenie większości parlamentarnej, jednakże pod hasłem obrony parlamentaryzmu i rozwiązania problemu bezrobocia. Dla akcji tej centrum pragnęłoby pozyskać również umiarkowane żywioły robotnicze, skupione w niezależnych związkach zawodowych, zbliżone do socjaldemokracji i kół mieszczańskich.

Kampanja, prowadzona przez wszystkie ugrupowania jest jednolita, o ile chodzi o zwalczanie rządu v. Papena. Sam kanclerz jest przedmiotem skoncentrowanych ataków ze strony przewodców partyjnych. Na tem tle urabia się przekonanie, że Papen nie zdoła utrzymać się dłużej na stanowisku kanclerza. Upadek gabinetu v. Papena zapowiadają bezpośrednio po wyborach w dniu 6 listopada. Władzę po v. Papenie objąłby nowy gabinet prezydencki, mający za sobą uznanie parlamentu. Nici wszystkich kampanij politycznych, jak podaje prasa, prowadzą do osoby ministra Reichswehry v. Schleichera, bawiącego obecnie w Badenweiler. Pomimo swej kuracji, min. Schleicher nie przerywa działalności

Posiedzenie Komitetu Ekonomicznego.

Warszawa. (PAT.). Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Rady Ministrów Prystora posiedzenie Komitetu Ekonomicznego ministrów. Komitet Ekonomiczny wysłuchał sprawozdania o działalności przedsiębiorstw z udziałem państwa za rok 1931 oraz referatu min. Przem. i Handlu w sprawie rokowań traktatowych. Ponadto Komitet załatwił szereg spraw bieżących.

Budżet na rok 1933/34.

Warszawa. (PAT.). Budżet na rok 1933-34, który w tych dniach ma być wniesiony do Sejmu, zamyka się w dochodach cyfrą 2.088 milionów złotych, a w wydatkach 2.449 milionów zł. Przewidywany niedobór wyraża się cyfrą około 361 milionów. Jako pokrycie niedoboru przewidywane są w pierwszym rzędzie rezerwy skarbowe.

Kpt. Karpiński w Stambule.

Stambul. Wczoraj przybył tu popołudniu kapitan Karpiński. Odlot jego z Konstantynopola nastąpi prawdopodobnie w niedzielę.

Wykonanie wyroku śmierci.

Warszawa. (PAT.). Jak donoszą pisma, nocy ubiegłej wykonano wyrok śmierci przez powieszenie na Walentym Milewskim, skazanym przez Sąd doraźny na karę śmierci za zamordowanie swej przyjaciółki Podleskiej. obrońca skazanego zwrócił się do P. Prezydenta z prośbą o ulaskawienie, jednakże P. Prezydent z prawa łaski nie skorzystał.

politycznej. Według krążących ostatnio pogłosek, ma on odbyć rozmowę z Brüningiem, oraz, jak twierdzi „Welt am Abend“, również z Hitlerem.

32 listy w Berlinie.

Berlin. (PAT.). Do przyszłych wyborów zgłoszono w Berlinie 32 listy wyborcze, m. in. listę monarchistów pod oficjalną nazwą „Deutsche Kaiserpartei“.

Ostre starcia na posiedzeniu austriackiej Rady Narodowej.

Wiedeń. (PAT.). Na wczorajszym posiedzeniu Rady Narodowej doszło do gwałtownych starć. Na początku posiedzenia odpowiadali na wczorajsze interpelacje, wniesione przez socjaldemokratów: minister sprawiedliwości Schusching, kanclerz Dolfuss i sekretarz stanu Fey. Po oświadczeniu sekretarza stanu Fey, kanclerz Dolfuss zawałował w odpowiedzi na okrzyk posła socjalistycznego Bauera: „Pan jesteś bolszewikiem, panu należy tylko na dyktaturze proletariatu!“. Na ten okrzyk pos. Bauer odpowiedział: „Uczciwy bolszewik jest mi zawsze jeszcze miłszy, niż człowiek taki, jak pan, który jest hajdakiem bez przekonań“. Kiedy prezydent Renner chciał następnie otworzyć dyskusję nad oświadczeniami ministrów, kanclerz Dolfuss przeszedł do trybuny prezydenckiej i powtórzył prezydentowi Rady słowa posła Bauera. Powstał nieopisany tumult. Posłowie Heimwehry rzucali kałamarzami w kierunku ław socjalistycznych. Wszyscy posłowie rzucili się w stronę prezydium. Zdawało się, że dojdzie do bójk. Z trudem udało się posłom rozdzielić. Wśród nieopisanej wrzawy posiedzenie Rady Narodowej zostało przerwane.

Wiedeń. (PAT.). Po dwugodzinnej przerwie prezyd. Renner otworzył ponownie posiedzenie Rady Narodowej. Na wstępie zaznaczył, że środki dyscyplinarne, przysługujące prezydentowi Izby, nie są wystarczające do zapobieżenia takim zajściom, jak dzisiejsze i że wobec tego przedłoży odpowiednie propozycje. Następnie wezwał prezydent do porządku wszystkich posłów, którzy użyli słów obraźliwych i udzielił posłowi Lichteneggerowi z klubu Heimwehry nagany za rzucenie kałamarzem w stronę ław socjaldemokracji.

Z kolei przystąpiono do dyskusji nad interpelacją socjaldemokratów. Przebieg jej był spokojny. Oprócz socjaldemokratów postawili także i wielkoniemcy wniosek o wyrażenie rządowi nieufności. W głosowaniu odrzucono oba wnioski 83 głosami przeciwko 78. Przeciw wnioskowi głosowali chrześcijańsko-społeczni, Heimwehra i związek chłopski, za wnioskiem głosowali socjaldemokraci i wielkoniemcy. Również odrzucono wniosek socjaldemokratów, żądający rozpisanie nowych wyborów w dniu 27 listopada.

Nowy komisarz Ligi Narodów przybył do Gdańska.

Gdańsk. (PAT.). Wczoraj o godz. 17.04 przybył z Genewy przez Tczew nowy wysoki komisarz Ligi Narodów p. Helmer Rosting, witany z ramienia Komisarjatu gen. R. P. przez p. Rusockiego, zaś z ramienia Senatu przez radcę Blum-Hirschfelda. W

związku z jego przyjazdem, „Danziger Neuste Nachrichten“, zaznaczają, że Gdańsk, znający autorytet wysokiego komisarza Ligi i mając zaufanie do jego lojalności, spodziewa się sprawliwych decyzji.

Perspektywy handlu Sowietów z W. Brytanią i Stanami Zjednoczonymi A. P.

Londyn. (PAT.). W sprawie przyszłości stosunków handlowych W. Brytanii z Sowiecami, Koła sowieckie w Londynie wyjaśniają, że Sowieci nie zawrą traktatu handlowego, któryby w myśl art. 21 umowy brytyjsko-kanadyjskiej wykluczał eksportowanie z Rosji tych artykułów, które otrzymują subsydjum ze strony państwa, a które, w myśl tego artykułu określone są jako dumping.

Koła sowieckie wyjaśniają, że wobec struktury ekonomicznej Rosji sowieckiej wszelki eksport z Rosji jako państwowy, korzysta sam przez się z subsydjum państwowego pod rozmaitemi postaciami, wobec czego rząd sowiecki nie może zawrzeć traktatu handlowego, któryby kwestjonował strukturę gospodarczą Sowietów. W tych warunkach i wobec tego, że W. Brytanja jest związana umową kanadyjską i musi obstawać przy wykonaniu art. 21, Koła sowieckie przewidują, że narazie wogóle żaden nowy traktat nie będzie zawarty.

Stosunki gospodarcze brytyjsko-sowieckie, według zdania Kół sowieckich w Londynie, mogą być oparte o tymczasowy modus vivendi, któryby

ulegalizował działalność sowieckiej misji handlowej w W. Brytanii, bez traktatu, podobnie jak to ma miejsce między Sowiecami a Polską. Koła sowieckie są przekonane, iż sowiecka misja handlowa i inne organa operacyj handlowych Sowietów w Londynie zdołały wyrobić sobie pewnych klientów, którzy nabywać będą towary sowieckie nawet bez traktatu.

Co do gwarancji kredytowych, jakich dotąd udzielał rząd brytyjski na zamówienia rosyjskie w Anglii, to Koła sowieckie liczą się, że kredyty te nie będą cofnięte, albowiem wielki przemysł angielski jest już dziś tak zainteresowany w zamówieniach sowieckich, że dla utrzymania tych zamówień znajdzie środki nacisku na rząd brytyjski, aby kredyty te były utrzymane.

Według obliczeń sowieckich, 80% eksportu brytyjskiego a przedewszystkim maszyn tekstylnych idzie do Rosji. Również eksport innych maszyn jest bardzo znaczny. Np. 45% traktatorów wywożony jest do Rosji, 78% turbin parowych odbiera Rosja i t. d. Według obliczeń sowieckich zatrzyma nie zamówień sowieckich w Anglii

Pogrzeb ś. p. pułk. Dłużniakiewicza.

Sanok. (PAT.). Zwłoki ś. p. pułk. Janusza Dłużniakiewicza, dowódcy 2 p. Strzel. Podh., który utonął dnia 19 bm. w Sanie pod Przemysłem, zostały wczoraj odnalezione w okolicy Przemysła i będą przewiezione koleją do Sanoka. Pogrzeb odbędzie się w Sanoku w poniedziałek, 24 bm. przedpołudniem. Do Sanoka przybyła już rodzina Zmarłego, z Kalisza, skąd Zmarły pochodził. Spodziewany jest tłumny udział w pogrzebie przedstawicieli władz i publiczności.

Przemysł. (PAT.). Jak się okazuje, zwłoki ś. p. pułk. Dłużniakiewicza wydobyto o półtora kilometra od miejsca katastrofy, mniej więcej na wysokości wsi Ostrów. Zwłoki zostały już wysłane do Sanoka, gdzie w poniedziałek odbędzie się pogrzeb. Pogrzeb wyruszy o godz. 8.30 z Domu Żołnierza do kościoła Franciszkanów w Sanoku, gdzie o godz. 9 rano odprawiona zostanie Msza żałobna, poczem odbędzie się złożenie zwłok na miejscowym cmentarzu.

Do wdowy po ś. p. plk. Dłużniakiewiczu nadeszła depesza kondolencyjna od Marszałka Piłsudskiego. Równocześnie zapowiedziano z Warszawy wieniec od Marszałka Piłsudskiego. Z Przemysła odejdą do Sanoka wieniec od dowódcy Okr. Korpusu i od Korpusu oficerskiego.

Katastrofa lotnicza pod Leskiem.

Sanok. (PAT.). Nadeszła tu wczoraj wiadomość, że w okolicy gminy Bezmiechowej, powiat Lesko, uległ katastrofie płatowiec, pilotowany przez Zygmunta Laskowskiego. Lotnik doznał złamania obu nóg, płatowiec uległ rozbiciu. Ciężko rannym zaopiekował się lekarz miejscowy, który zarządził odstawienie rannego do szpitala w Przemysłu.

Przemysł. (PAT.). Korespondent P. A. T. w Przemysłu dowiaduje się, że w rejonie Zawadka w gminie Bezmiechowa powiatu leskiego, gdzie odbywają się stale wyprawy szybowcowe, spadł nie major Laskowski, lecz student Zygmunt Laskowski z Akademickiego Aeroklubu we Lwowie. Korespondent P. A. T. zwrócił się telefonicznie do Leska, gdzie nie zdołał jednak uzyskać bliższych informacji. Na pierwszą wiadomość o wypadku, władze wojskowe wysłały z Przemysła automobilową karetkę pogotowia, wraz z lekarzem X. wojskowego szpitala okręgowego.

miałoby jako skutek powiększenie liczby bezrobotnych o jakieś 50 tys. a tego W. Brytanja jak liczą Sowieci, zaryzykować dziś nie może.

Londyn. (PAT.). Według informacji korespondenta „Times'a“ z Nowego Jorku, odbyła się tam w tych dniach konferencja ok. 200 amerykańskich handlowców pod protektorem American Manufacturers Export Association. Zebrani postanowili powołać do życia Komitet, który zajmowałby się sprawą rozwoju handlu między Stanami Zjednoczonymi a Rosją sowiecką.

Komitet ma ułożyć plan użycia sum otrzymanych ze sprzedaży towarów sowieckich w Stanach Zjednoczonych jako kapitału obrotowego do gwarancji kredytowych udzielanych przez wytwórców amerykańskich kupcom rosyjskim. Zgromadzeni na konferencji przypuszczają, że handel St. Zjednoczonych z Rosją, osiągający obecnie ok. 25 milionów dolarów rocznie, może się tak rozwinąć, że wartość wywozu amerykańskiego do Rosji wyniesie 100 milionów dolarów, a przywozu rosyjskiego do St. Zjednoczonych 25 milionów dol. rocznie.

Przyszłość Europy

„Drapacze nieba na Uralu, pastwiska dla krów w Berlinie“.

W miesięczniku nowojorskim „The Forum” zamieścił znany publicysta niemiecki, frankofil, Fryderyk Sieburg, bardzo ciekawy artykuł na temat dwóch sprzecznych ze sobą tendencji, panujących obecnie w Europie: walki z postępem technicznym na Zachodzie, entuzjazmu dla techniki — na Wschodzie Europy.

„Ongi, pisze Sieburg, Europa była ojczyzną postępu, tutaj zrodził się on i tutaj zbudowano dlań ołtarze. Z Europy wyszedł on na podbój całego świata. Ten to postęp techniki wpędził Europę w chaos wojenny 1914 roku, on też spycha ją obecnie w przepaść katastrofy ekonomicznej“.

„Obecny nacjonalizm europejski jest aktem obrony przeciw postępowi. Produkcja stała się czynnikiem niezależnym od woli człowieka, stała się tyraniem ludzkości, a spożywcą — jej niewolnikiem. Tu właśnie tkwi istotna przyczyna wojny 1914 r. jak również źródło obecnego kryzysu. Teraz Europa chce powstrzymać szalony pęd postępu i usiłuje zawrócić wstecz. Nacjonalizm dąży do wprowadzenia w życie metod ekonomicznych bardziej prymitywnych, niż te, którymi posługujemy się obecnie. Kraje, w których nacjonalizm osiągnął zwycięstwo, starają się zwęzić i zmniejszyć produkcję, nadać jej formę bardziej prymitywną“.

„Francja odznaczała się zawsze zdolnością hamowania i zwalniania tempa ewolucji ekonomicznej, potrafiła uniknąć nadmiernej maszynizacji. Uznaje ona znaczenie i korzyść maszyn tylko w tym stopniu, w jakim wpływa ona na powiększenie dobrobytu jednostki. W Niemczech nie było nigdy tego umiaru, to też obecna walka z wybujałością postępu nabiera w Niemczech charakteru gwałtownego przewrotu społecznego. Nacjonalizm niemiecki podejmuje próbę przemiany kraju uprzemysłowionego do ostateczności w kraj rolniczy, w wyspę autarkiczną, któraby wystarczała sama sobie pod każdym względem — ekonomicznie, politycznie, intelektualnie. Inaczej mówiąc, ludy europejskiego zachodu szukają zbawienia w zata-

mowaniu postępu, w zacofaniu, w dobrowolnym wyrzeczeniu się ewolucji postępowej, którą same ongi rozpętały i wprawiły w ruch“.

„Jeden jest tylko kraj w Europie, ciągnie Sieburg, który wierzy jeszcze w postępy techniki, pokłada w nich wszystkie swe nadzieje — Rosja sowiecka. Sowiety czczą elektryczność jak bożyszcze, a rząd sowiecki wierzy, iż utrwali istnienie bolszewizmu, ob-

darzając kraj systemem produkcji jeszcze bardziej wydoskonalonym niż ten, który panuje w Europie Zachodniej“.

„Jeśli nacjonalizm niemiecki i bolszewizm rosyjski będą kroczyły dalej po wytkniętej przez siebie drodze, Europa wkrótce będzie wyglądała zupełnie inaczej niż dotąd: drapacze nieba wyrosną na Uralu, nad Donem, gdy tymczasem stada bydła będą się pasły spokojnie na łąkach berlińskiego

Tempelhofu...“

Perspektywy, które wskazuje Sieburg w zakończeniu swego artykułu, są oczywiście wyolbrzymieniem i wyjaskrawieniem istotnych tendencji, panujących obecnie na Wschodzie i na Zachodzie Europy. Jak fantastycznie będzie wyglądać krańcowy etap rozwoju kryzysu światowego i ewolucji przemysłowej w Rosji — trudno dziś przesądzić. Wszystko znajduje się obecnie w stanie płynnym, to też argumenty Sieburga są słuszne tylko w tej mierze, w jakiej określają i precyzują istotę współczesnych tendencji społecznych i gospodarczych.

E. R.

Zmiana gabinetu w Czechosłowacji.

Praga. (PAT). Jak donosi tutejsza prasa, kryzys gabinetowy w Czechosłowacji, który formalnie nie istnieje, gdyż premier Udrzal nie złożył dotychczas dymisji prezyd. Masarykowi, zostanie prawdopodobnie zakończony jeszcze w tym tygodniu w ten sposób, że prezydent przyjmie dymisję dotychczasowego gabinetu z równoczesnym mianowaniem gabinetu nowego, z górną w przygotowanym składzie. Zmiany będą jednakże tylko personalne, gdyż skład obecnej koalicji prawdopodobnie nie ulegnie zmianie. Przewidywane jest przez prasę jedynie zlikwidowanie dwóch resortów: aprowizacji i unifikacji prawa, na miejsce których stworzono by przejściowe ministerstwo likwidacji.

Przemysł tytoniu.

Warszawa. (PAT). Z inicjatywy Dyrekcji Państwowego Monopolu Tytoniowego przeprowadzono w Wilnie masowe rewizje w poszukiwaniu przemyślnych wyrobów tytoniowych. Za trzymano szereg przemysłowców i sprzedawców nielegalnych wyrobów pochodzących w olbrzymiej większości z Rygi. Ślady sprzedaży tych wyrobów zaprowadziły przedstawicieli władz do kilku urzędów, gdzie również zatrzymano sprzedawców. Niektóre paczki z papierosami i tytoniem adresowane były po rosyjsku. Dochodzenia w toku.

Napężenie angielsko-irlandzkie.

Dublin. (PAT.). Pierwszem materialem następstwem zerwania rokowań angielsko-irlandzkich będzie przywłaszczenie na rzecz skarbu państwa sum spornych. Około 2 miliony funtów zakwestjonowanych wierzytelności, których przelew do skarbu brytyjskiego przypadł na czerwiec, rząd Wolnego państwa trzymał dotychczas na prowizorycznym nietykalnym rachunku, oczekując, że bądź bezpośrednio

nie rokowania z Anglią, bądź orzeczenie specjalnego trybunału zadecyduje o dalszych losach tych pieniędzy. W obecnym stanie rzeczy rząd zamierza podjąć je i wcielić tytułem dochodów do budżetu. Roczne wierzytelności po wyższe wynosiły około 5 milionów funtów. Przewidywane jest pozatem ustanowienie w najkrótszym czasie nowych tariff celnych na artykuły przywozu z W. Brytanii.

Z Teatru Rozmaitości.

Huzar i księżniczka.

Franciszek Molnar: Olimpja, komedia w 3 aktach.

Jeszcze się nie podniosła kurtyna, a już jesteśmy w miłym, przedwojennym nastroju cesarskich czasów... Orkiestra za kulisami gra wiedeńskiego walca: z programów wiemy, że ludzie, kostjumy i reszta — będzie „c. k.“. Napewno liczymy na rotmistrza huzarów — na bal dworski — może nawet (gdzieś w zakamarkach serca) na hymn „narodowy“? Krótz wie...

I oto ukazują się naszym oczom współczesna imitacja secesji i stylu wiedeńskiego: niskie, przedwojenne mebelki, kotara, posąg grecki, a w głębi secesyjny taras i drzwi, wiodące niewiadomo dokąd: w ogród, czy w tajemniczą noc szaleństwa księżnej i huzara?

A potem przychodzą ludzie, jak z bajki: stara księżna austriacko-węgierska, frejlina arcyksiężnej, intrygująca kuzynka-hrabina, podagryczny hrabia w prawdziwym tyrolskim kostjumie, generał, oficer żandarmerji i wreszcie ten wymarzony rotmistrz szesnastego pułku cesarskich huzarów, przedwojenny Apollo, Valentino i stuprocentowy mężczyzna. Huzar węgierski, który jako nieśmiertelny czar cesarskiej Austrii narówni z ułanem napoleońskim zachowany został w wiernej pamięci kobiet i literatury.

A kiedy już całe to dostojne nieprawdopodobieństwo wbito nam w głowę (strach, jak doszczętu wyplenia instynkta monarchistyczne — republikanizm...), kiedy przypomniałszy sobie z trudem, że uśmiech cesarza znaczy tyle co szczęście człowieka, kiedy wczuliśmy się w tragikomiczną sytuację urodzonej księżnej, której zwykły śmiertelnik, nawet nie hrabia, nie baron, nawet nie „de“ i nie „von“ — zaproponował... małżeństwo, rozwija świetny komedjopisarz kapitalną, wesołą lekcję na temat: „jak się zdobywa kobiety...“.

Pamiętamy wystawianą parę tygodni temu komedię Verneulle'a pod tym tytułem, nieprawdaż? Był to Molnar — tylko po francusku. Bo i w roku Pańskim 1910, na Węgrzech, i w nowoczesnym Paryżu, jeden sposób wynaleziono na zdobycie niedostępnej pięknej pani (a obojętne, czy jest to księżniczka krwi i księżna 1-0 voto, czy żona prowincjonalnego fabrykanta zabawek). Podstęp, romantyczny posmak afery kryminalnej, przemoc i wzgardę (udaną oczywiście), po wszystkim. Na podstawie tych dwu sztuk: „Olimpji“ Molnara i Verneulle'a „Jak się zdobywa kobiety“ możnaby przypuszczać, że kobieta wogóle

wszystko robi — tylko dla kryminalisty. Molnar ograniczył zresztą to przypuszczenie do kwestji zdobycia kobiety. Verneulle poszedł dalej, każąc swemu rzekomemu apaszowi udawać kryminalistę po zdobyciu ukochoanej, aby ją zatrzymać na zawsze... Receptą z 1910 roku musiała ulec rewizji.

Ale w pogodnej „cesarskiej“ komedji podstęp likwiduje się już pod koniec trzeciego aktu. Wszystko się wszystkim wyjaśnia, aferzysta zostaje z powrotem rotmistrem Barną, ale to, co zdobył rzekomy złodziej klejnotów i miłości, zostaje już dozągonnym skarbem pięknego rotmistrza. Olimpja po szalonej nocy, którą przeżyła w objęciach huzara, rzekomo dla okupu (rodzina Olimpji chce za wszelką cenę zatuszować znajomość z „kryminalistą“), zwycięża rodową, czterystoletnią dumę i postanawia odszukać kochankę w jego pułku, jako jego — narzeczona.

Komizm tej miłej komedji, polega na dysproporcji „nadludzi“ z arystokracji w stosunku do normalnych praw życia. I komizm ten przeprowadził Molnar konsekwentnie, „hłoszcząc — z uśmiechem i kurtuazją — ale bez litości biedne dusze, uwięzione w „wysoko urodzonych“ ciałach.

Zagrana została „Olimpja“ z maestrią i temperamentem, dawno nieoglądanym w komedjach lwowskiego zespołu. Eichlerówna w tytułowej roli zdobyła nowy laur, dając Olimpję przemyślaną w najmniejszym geście, w najłżejszym nastawieniu głosu, podobną w ogólnej sylwetce do bohaterki

„Dziwnych kochanków“, a przecie nową, świeżą, bezpośrednią. Rola jej została wycieniowana subtelnie od zamknięcia się w sobie i wyniosłego opamiętania siebie i sytuacji, aż do wybuchu żywiołowej namiętności, do obudzenia się w księżnej — kobiety.

Również świetną postać dała Wanda Siemaszkowa jako księżnamatka, łącząc z wierną sylwetką najtypowszej arystokratki, dyskretną, a niepohamowany komizm. Krasnowiecki był wszystkim, czem kazał mu być Molnar, i czarował publiczność nie tylko wspaniałą postawą, ale i znakomitą grą twarzy, która wyrażała jasno wszystkie, najbardziej przelotne uczucia rotmistrza Barny. Obok tej czolowej trójcy, serdeczną zyczliwość pozyskał Żurowski w roli kapitana żandarmerji, i tylko trzeba mu zwrócić uwagę, że nawet najgłupszy, z wachmistrza awansowany, oficer austrjackich żandarmerji nie mógłby do tego stopnia przypominać — forysia, choć kosztem prawdziwości sylwetki — wzrosła jej żywość i komizm. Strzelecki w niebieskim jeneralskim mundurze, Michulowicz jako „Tirolerjaeger“ i Niczewska w roli złośliwej kuzynki zagrani bez zarzutu — i tylko „hrabina Lina“, zakochana w starym jenerale, powinna być sama być choć o 10 lat starsza.

A co było najpiękniejsze? Prawdziwie koncertowe duety miłosne Eichlerówny i Krasnowieckiego. Zresztą pójście a uwierzcie nie tylko w miłość i huzarów ale nawet — w księżne...
J. G. Ł.

Szeroka akcja ratunkowa dla Katedry Ormiańskiej we Lwowie.

Donieśliśmy już, że wspaniałe malowidła prof. Rosena w Katedrze Ormiańskiej zostały poważnie zagrożone, a nawet częściowo objęte wilgocią pochodzącą z gruntu, na który n wzniesiona jest Katedra Ormiańska.

Przedwczoraj przybył do Katedry Ormiańskiej ks. arcyb. Teodorowicz w towarzystwie prof. Rosena, który szczegółowo badał uszkodzenia i linię jaką wilgoć obejmuje malowidła. Według stanu faktycznego wilgoć objęła obrazy w pobliżu drzwi i lampasy. Niebezpieczeństwo szybkiego postępu wilgoci jest bardzo duże. Grzybek wilgoci obejmuje coraz większe przestrzenie. Prof. Rosen po dłuższych obserwacjach oświadczył ks. Arcybiskupowi Teodorowiczowi, że pewne fragmenty malowideł muszą być bezwzględnie przemalowane.

Dowiadujemy się, że kwestja zagrożenia Katedry Ormiańskiej przez wilgoć wywołała wielkie zainteresowanie i niepokój w sferach naukowych naszego miasta. Rada Wydziału architektury Politechniki Lwowskiej wystąpiła z inicjatywą szczegółowego zbadania przyczyn rozszerzania się wilgoci w Katedrze Ormiańskiej, przyczem za-

padła decyzja, że profesorowie Politechniki zapoznają się na miejscu bezpośrednio ze stanem faktycznym i wydadzą swoją opinię. Przybycia profesorów Politechniki do Katedry Ormiańskiej należy spodziewać się w najbliższym czasie.

Wielkie zainteresowanie powyższą

sprawą każe spodziewać się, że kompetentne czynniki znajdą dość wcześnie środki na zabezpieczenie cennych malowideł w Katedrze Ormiańskiej. Specjalna komisja techniczna delegowana przez Magistrat nie pojawiła się jeszcze na miejscu, jest jednak nadzieja, że wskutek zarządzenia Prezydium miasta — komisja ta przyśpieszy lustację Katedry. Sprawą zainteresował się również konserwator Województwa lwowskiego.

Bojkot miast w planie agitatorów wiejskich.

Rewizje i aresztowania. — Konfiskata podburzających ulotek.

Władze bezpieczeństwa stwierdziły, że agitatorzy stronnictwa ludowego rozpoczęli agitację zmierzającą do bojkotu miast przez wieś. W kilku punktach znaleziono specjalnie zredagowane ulotki, w których nawoływano ludność wiejską, by bojkotowano miasta, a w szczególności by w dni jarmarczne, niedostarczano produktów wiejskich dla wyżywienia ludności miejskiej.

Władze bezpieczeństwa stwierdziły, że jednym z ośrodków tej niezwyklej agitacji była kancelaria adwokata dr. Madeja w Tarnobrzegu. Do kancelarii tej wkroczyła policja i istotnie podczas rewizji znaleziono dużą walizkę przygotowaną dla kogoś do drogi, w której znaleziono przeszło tysiąc ulotek nawołujących do bojkotu miast. Adwokat dr. Madej został przytrzymany, cały materiał agitacyjny skonfiskowany, a sprawę skierowano do prokuratora.

W Przemyślu prokurator sądu okręgowego wygotował akt oskarżenia przeciw agitatorowi Józefowi Legencowi z Chyżyny i Michałowi Glowaczowi członkowi powiatowego zarządu stronnictwa ludowego.

Obaj wymienieni zostali przyłapani na podburzaniu rolników do wystąpień celem powstrzymania dowozu artykułów spożywczych w dni jarmarczne do miast.

Następnie przeprowadzono kilka innych rewizji. U Wencława w Posadzku Nowomiejskiej i Michała Ginalskiego rolnika w Wolczy Dolnej zakwestionowano kilkaset ulotek treści wyżej wymienionej. Sprawę przekazano prokuratorowi w Przemyślu.

Należy dodać, że agitacja za niezwykłym bojkotem miast przez wieś wywołała wśród rolników wielkie zaniepokojenie, gdyż w zasadzie zdążyła do pozbawienia ludności wiejskiej możliwości zbytu artykułów spożywczych.

Twórca przemysłu naftowego.

W dniach 22 i 23 b. m. odbywają się w Krońcu (Woj. lwowskie) uroczystości, związane ze zjazdem naftowym, w ramach których odsłonięty zostanie pomnik Ignacego Łukasiewicza, twórcy przemysłu naftowego w Polsce oraz pierwszego prezesa Krajowego Towarzystwa Naftowego. — Podajemy portret Ignacego Łukasiewicza.

Kalendarzyk łowiecki na listopad.

Na podstawie przepisów łowieckich, obowiązujących na terenie całego Państwa, prócz Województwa Śląskiego, w listopadzie przypada czas ochrony na naseputającą zwierzęcą i ptactwo:

Łosie - byki, jelenie - byki, dzikie, rogacze, sarny - kozły, niedźwiedzie, rysie, wiewiórki, głuszcze - koguty, cietrzewie - kury w Województwie wileńskim, białostockim, nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim), kuro-patwy (w Województwie wileńskim, białostockim, nowogrodzkim, poleskim, wołyńskim, krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim), dropie i dropie - kamionki.

Zderzenie szybowców.

Kielce. (PAT.). Wczoraj przedpołudniem w czasie lotu na szybowcach na górce Zelejowej pod Chęcunami gdy w powietrzu znajdowały się aparaty Olszewskiego z Ostrowi Mazow. i Kąckiego z Kielc, wskutek nagłego zerwania się silnego podmuchu wiatru, na wysokości ok. 50 mtr. nastąpiło zderzenie dwóch aparatów. Oba szybowce runęły na ziemię i obaj piloci zginęli.

Modne Towary Bławatne DLA PAŃ

Sukna męskie
Stachiewicz i Abrysowski
Lwów-Rynek - Trybunalska.

Nie będzie sądu doraźnego w Jaworowie.

Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Dowiadujemy się, że w związku z śledztwem przeciwko grupie uczniów gimnazjum ukraińskiego w Jaworowie, oskarżonym o zbrodnię podpalenia — p. Minister sprawiedliwości zarządził w ostatniej chwili wycofanie sprawy oskarżonych z postępowania doraźnego. Chodzi tu o sprawę Grabowskiego i towarzyszy. Równocześnie minister sprawiedliwości zarządził skierowanie śledztwa w normalnej dro-

dze do sądu okręgowego w Przemyślu. Wobec tego prokurator sądu okręgowego w Przemyślu zarządził odstawienie aresztowanych do więzienia w Przemyślu.

Równocześnie dowiadujemy się, że ostatnio pożar w stodole Panysia w Jaworowie — jak stwierdziło śledztwo nie nastąpił wskutek zbrodniczego podpalenia, lecz został spowodowany nieostrożnością.

Zjazd Zw. komunikacji miejskiej obraduje w Warszawie.

Warszawa. (PAT.). W dniu dzisiejszym w gmachu resursy kupieckiej rozpoczął się 2-dniowy ogólnokrajowy zjazd w sprawach komunikacji miejskiej. Na uroczystość otwarcia zjazdu przybył kierownik Ministerstwa Komunikacji inż. Butkiewicz, pod sekretarzem stanu Czapski, dyrektor tramwajów miasta Warszawy i b. minister komunikacji inż. Kühn, przedstawiciele władz państwowych, oraz miejskich z prezydentem miasta inż. Słomińskim i in. Na zjazd przybył również delegat francuskiego związku przedsiębiorstw komunikacyjnych inż. Calvayrac. Po zagajeniu zjazdu i powitaniu obecnych przedstawicieli władz państwowych i gości przez prezesa Związku Przedsiębiorstw komunikacyjnych w Polsce p. Fuchsa, dokonano wyboru prezydium zjazdu w osobach kierownika ministerstwa komunikacji inż. Butkiewicza, b. ministra Kühna, dyr. Baniewiczza itd. Na-

stępnie w imieniu Związku Polskiego Przemysłu zjazd powitał naczelny dyrektor tej instytucji Andrzej Wierzbicki, życząc obradującym najowocniejszych rezultatów, poczem inż. Fuchs wygłosił referat p. t. „10-lecie działalności Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych w Polsce“, kreśląc dzieje tej instytucji, tak pożytecznej dla rozwoju i racjonalizacji prac komunikacyjnych w Polsce. Następnie inż. Podolski wygłosił referat sprawozdawczy o 23-cim kongresie międzynarodowego związku tramwajów, kolei dojazdowych i publicznych przewozów samochodowych, który odbył się w Hadze 26 czerwca b. r.

W godzinach południowych uczestnicy zjazdu zwiedzili fabrykę Lilpopy oraz fabrykę Warszawskiej Spółki Budowy Parowozów. Popołudniu w dalszym ciągu odbywały się obrady zjazdu, podczas których wygłoszono szereg referatów.

Oświadczenie Maniu.

Bukareszt. (PAT.). Wczoraj wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie nowego gabinetu, na którym premier Maniu wygłosił exposé. Zwracając się następnie do ministrów Titulescu i Samsonovici, Maniu podkreślił, że nie będąc członkami partji narodowo-chłopskiej, ministrowie ci nie zawahali się wejść w skład gabinetu i zapewnić swą cenną współpracę, dla uzdrowienia państwa. W odpowiedzi,

min. Titulescu oświadczył, że choć nie jest członkiem wspomnianego stronnictwa, czuje się związany ściśle z rządem przez uczucia patriotyczne i przez przywiązanie do Maniu. W końcu nowy premier podziękował dotychczasowemu premierowi Vaida Vozevod i wyraził mu uznanie imieniem własnym i wszystkich ministrów za jego działalność.

Aktualna sprawa.

W poszukiwaniu środków uzdrowienia rolnictwa, które doprowadziło by do oplacalności gospodarstwa rolnego, — Rząd wydał szereg dekretów, ułatwiających likwidację zadłużenia, chroniących przed lichwą, uciążliwą egzekucją, wprowadzających ulgi podatkowe i t. p.

Nie znaczy to, rzecz prosta, że można wogóle nie płacić podatków lub ignorować pretensje wierzycieli, bowiem musiałoby to doprowadzić do zastosowania nowej śruby przymusu.

Jeśli idzie o produkcję rolną, jednym z najbardziej intratnych odcinków jest uprawa tytoniu. Wymaga to wprawdzie dużego nakładu pracy, ale zato rolnik ma zapewniony zbytu plonu, gdyż zabiera je po zgóry określonej cenie Monopol tytoniowy. W takim oto momencie, gdy dzięki wysiłkom Rządu i społeczeństwa świta nadzieja na poprawę, antypaństwowe organizacje przerzuciły siły swe właśnie na odcinek gospodarczy.

Nie płacić podatków ani żadnych świadczeń publicznych, bo Rząd je i tak umorzy — tak brzmia podszepty agitatorów, ubranych w togi trybunów ludu.

Z drugiej strony — nie mogą agitatorzy ci agitować przeciw uprawie tytoniu, bo rolnik nie dałby takiej agitacji posłuchu. Podeszli więc do sprawy podstępem: „nie palić tytoniu, bo to szkodzi na zdrowiu“...

Tą drogą biją w dochody skarbu, a rolnik nie zawsze rozumie, że gdyby istotnie ludzie pewnego pięknego poranka przestali palić — to: 1) zniknęłyby dochody z coraz bardziej rozwijającej się uprawy; 2) skarby, którymi tą pośrednią drogą czerpie ogromną część swych dochodów, musiałby nałożyć na ludność nowe ciężary. Manewr dywersyjny, obliczony na podważenie skarbu Państwa, przestanie być niebezpieczny, jeżeli zdamy sobie sprawę z jego znaczenia i celu.

Palenie jest nalogiem — to jasne. Nalogu nie wypleni się walką ze skarbem, zaś agitacja przeciw paleniu ma tylko to na celu. Wiadomą jest rzecz, że większość tych chłopów, którzy nawet złożyli przysięgę niepalenia, łamią ją i palą, ale... wyroby z własnej czy sąsiedzkiej nielegalnej uprawy.

Otworzyć oczy na tą sprawę i wskazać na właściwe źródło tej agitacji i jej cele — to dziś obowiązek każdego prawego obywatela. Nie będzie to bynajmniej akcją za paleniem tytoniu, a tylko demaskowaniem wroga, który dobrze rozumie, że Monopol Tytoniowy jest jedną z podstaw budżetu Państwa.

Jest to dziś sprawa nader aktualna, bowiem im skuteczniejszą walkę prowadzimy z kryzysem, tem zaciętszą walkę z nami podejmują wrogowie Państwa.

M. N.

SUKNA na ubrania męskie, wizytowe, sportowe, turystyczne, palta, sportowe, turystyczne, palta, raglany, płaszcze i futra; na kostjomy i płaszcze damskie; na mundurki studenckie i t. p.

KOCE na łóżka, turystyczne, dla służby i na konie
DERKI powozowe i auto-mobilowe
PLEDY

poleca po cenach bardzo umiarkowanych **FABRYCZNY SKŁAD SUKNA LUDWIK RALSKI** LWÓW — RUTOWSKIEGO 7.

KRONIKA

Październik 22 Sobota	KALENDARZYK Rz.-kat. Korduli Gr.-kat. Jakowa Wschód słońca g 6 m 37 Zachód . g 16 m 51
--	---

Co grają w teatrach:

TEATR WIELKI.
 Sobota, 22 b. m., o godz. 7.30 wiecz.: „Marjusz”. (Abon. 2.)
 Niedziela, 23 b. m., o godz. 3.30 popol.: „Porwanie Sabinek”.
 Niedziela, 23 b. m., o godz. 7.30 wiecz.: „Marjusz”. (Abon. 2.)
 Poniedziałek, 24 b. m.: Opera.
 Wtorek, 25 b. m., o godz. 7.30 wiecz.: „Marjusz”. (Abon. 2.)

TEATR ROZMAITOŚCI.
 Sobota, 22 b. m., o godz. 7.30 wiecz.: „Olimpia”. (Abon. 2.)
 Niedziela, 23 b. m., o godz. 3.30 popol.: „Lekarz bezdomny”.
 Niedziela, 23 b. m., o godz. 7.30 wiecz.: „Olimpia”. (Abon. 2.)
 Poniedziałek, 24 b. m., o godz. 7.30 w.: „Olimpia”. (Abon. 2.)

Co wyświetlają w kinach:

APOLLO: „Moskwa bez maski”.
ATLANTIK: „Ludzie za kratami”.
CASINO: „Człowiek - małpa”.
CHIMERA: „Kult ciała”.
COLOSSEUM: Film „Orli szczyt”. Re-
 „To kobiety temu winne”.
KOPERNIK: „Frankenstein”.
MARYSIENKA: „Frankenstein”.
OAZA: „Nenita, kwiat Hawanny”.
PALACE: „C. k. Komenda scrc”.
PAN: „Kongres tańczy”.
PASAZ: „Tajny detektyw”.
PROMIEN: „Monte Carlo”.
SŁOŃCE: niezynne.
STYLOWY: „Kobietno, nie grzesz” i „Se-
 kretarka osobista”.
SWIT: „Pod dachami Paryża”.

Klub Towarzyski Rady Grodzkiej B. B. W. R.

urządza w sobotę, dnia 22 b. m. w lokalu Klubu
 (pl. Marjacki 1. 4)
WIECZÓR MUZYCZNY
 (w programie utwory Chopina)
 Początek punktualnie o godz. 19-tej.

Polskie Towarzystwo Muzyki Współczesnej, Oddział Lwów, podaje do wiadomości, że pierwsza audycja na rok 1932-33 odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 20 w małej sali P. T. M. (Chorążczyzna 7). W programie współczesna muzyka skrzypcowa. Wykonawcy: Marja Marco i Marjan Pohoryles.

XXIV. Wieczór Dyskusyjny Zawodowego Związku Literatów Polskich we Lwowie odbędzie się w poniedziałek, dnia 24 października o godzinie 19-tej w małej, parterowej sali Kasyna i Koła Lit.-Art. Dyskusję zagai referatem dr. Stefan Kawyna na temat „Kryzys gospodarczy w życiu współczesnego pisarza polskiego”.

W dyskusji zapowiedziano udział nie tylko sfer literacko-artystycznych, ale też przedstawicieli wydawnictw, świata gospodarczego i czytającej publiczności. Wstęp na salę dla członków Związku, gości zaproszonych i wprowadzonych przez nich osób wolny.

Polskie Towarzystwo Politechniczne zawiadamia swych członków, że w poniedziałek dnia 24 października 1932 r. odbędzie się w sali Towarz. ul. Zimorowicza 9, posiedzenie Sekcji Mechaników P. T. P., na którym p. Inż. K. Zaliński wygłosi odczyt p. t.: „Przyczynki do teorii plugów kruszących”. Początek punktualnie o godz. 18.30. Goście wprowadzeni przez członków mile widziani.

SPEŁNIJ OBOWIĄZEK OBYWATELSKI, zwalczaj bezrobocie, oszczędzaj ciężko zapracowany pieniądz w kraju, w którym żywiesz, i nie wydawaj go na kupno obuwia tandetnego fabrykatu zagranicznego, a kupuj tylko obuwie ręcznie, solidnie, z najlepszego materiału wykonane, we firmie D. CZYKA, Lwów, Kościuszki 6.

OTO HASŁO KULTURALNEGO POLAKA
 Szczegółowych informacji udziela „DETEFON” Warszawa, Zielna 30 oraz wszystkie Urzędy Pocztowe.

P. wojewoda lwowski dr. Roźniacki wyjechał w dniu wczorajszym na uroczystości do Krosna.
 Jubileusz Wandy Siemaszkowej. W nadchodzącą środę odbędzie się w Ratuszu zebranie Komitetu Obywatelskiego dla ustalenia programu obchodu jubileuszu 45-letniej pracy scenicznej Wandy Siemaszkowej.

skiego dla ustalenia programu obchodu jubileuszu 45-letniej pracy scenicznej Wandy Siemaszkowej.

Nalepkę ku uczczeniu 11-go Listopada. Lwowski Komitet Obywatelski Obchodu 14-tej Roczniczy Odzyskania Niepodległości Państwa Polskiego, przygotował na dzień 11-go listopada artystyczne nalepki pod wskazany adres artysty - malarza Sidorowicza, b. Legionisty. Nalepki te będą sprzedawane po 10 gr. za sztukę, a cały czysty dochód z ich sprzedaży jest przeznaczony na fundusz dla bezrobotnych. Sprawą rozsprzedaży zajmują się Towarzystwo Szkoły Lud. (Lwów, Czarnieckiego 1, II. p., telefon 52-90), z którym z ramienia Komitetu współdziała p. inż. Lisowski. Zrzeczenia poza lwowskie przy zakupie większej ilości nalepek pod wskazanym adresem, otrzymują odpowiedni rabat. Komitet zwraca się z gorącym apelem do mieszkańców Lwowa i powiatów sąsiednich o zgłoszenia po nalepki, które przez swój charakter i cel żywotny powinny się roznieść jak najszerszej.

Udział kin w obchodzie 11-go Listopada. W biurze p. wiceprezydenta dra Strońskiego, odbyła się konferencja właścicieli wszystkich kin lwowskich, którzy okazali pełną gotowość pomocy Komitetowi obchodu, jednomyślnie postanawiając uczcić dzień 11-go Listopada uroczystymi porankami kinowymi. Będą one miały charakter popularny, dzięki przystępnym cenom (20 gr.), obejmą one najszersze warstwy ludności, zostaną gremjalnie obsługane przez młodzież szkolną i wojsko.

Posiedzenie Komitetu Obywatelskiego „Dnia Oszczędności” odbędzie się w sobotę dnia 22 października 1932 r. o godz. 18-tej, w sali posiedzeń Rady miejskiej, ratusz I p., z następują-

Otwarcie Filharmonji lwowskiej.

Pierwszy koncert symfoniczny pod batutą Adama Dołżyckiego ze współudziałem Grzegorza Piatigorskiego.

Po całych latach tęsknoty do muzyki symfonicznej, w których sporadyczne koncerty nie mogły zaspokoić głodu muzyki poważnej, ziściły się wreszcie marzenia naszego miasta: otrzymaliśmy z powrotem Filharmonję lwowską. Wraz z jej otwarciem otworzyło się równocześnie jak gdyby okno na świat szeroki, powiało świeżym podmuchem Zachodu, nieograniczone wprost możliwości kulturalne stały się bliskie realizacji. Czerpać obecnie będziemy mogli pełną dłońią ze skarbów sztuki własnej i wszechświatowej, a postawimy nową planówkę kulturalną na usługach wszystkich warstw społeczeństwa, uczynić je możemy własnością duchową każdego człowieka. Bo dziękując Filharmonji lwowskiej, dzięki wyjątkowo niskim cenom i całemu szeregowi udogodnień wprowadzonych dla Uczestników Towarzystwa Miłośników Opery i Muzyki i jego członków, pomyślana jest na przesłankach przedewszystkiem społecznej natury, i jako taka jedynie wykazuje rację bytu w całokształcie kultury muzycznej naszego miasta. Stwarzając możliwości bytu materialnego dla bezrobotnych członków orkiestry z jednej strony, z drugiej przynosi całym falangom mieszkańców Lwowa nieo-bliczalne wprost korzyści moralnej natury, stwarzając im stały kontakt z muzyczną sztuką dawniejszą i współczesną.

od razu jaknajwyżej, i że równocześnie specjalną opieką otoczy twórczość muzyczną współczesną, a wśród niej twórczość polską. Gwarantują nam to nie tylko osoby niezmordowanego prezesa Tow. Miłośników Opery i Muzyki, prof. dr. Groera, którego wyłącznej prawie inicjatywie zawdzięcza Lwów uruchomienie Opery Filharmonji, i dyrektora Dołżyckiego, gwarantuje nam to również sezon zeszloroczny, który rozpoczęty jako dorywcza organizacja życia koncertowego w niezmiernie trudnych warunkach, potrafił jednak zawsze utrzymać się na wysokim poziomie.

Poważne aspiracje artystyczne wyrażał też program pierwszego koncertu filharmonicznego, który odbył się przy szczelnie zapelnionej sali w środę 19 b. m. Po uverture wagnerowskiej do „Rienziogo” usłyszeliśmy jednego z najslawniejszych dziś solistów Europy, Grzegorza Piatigorskiego jako wykonawcę Koncertu wiolonczelowego Dworzaka. Jako kompozycja utwór ten nie jest specjalnie interesujący, nie posiada bezpośredniości, którą zwykliśmy łączyć z nazwiskiem Dworzaka, ani jasnej budowy formalnej, stąd przy całej stereotypowości języka muzycznego trudno uchwycić nic inwencji, która ustawicznie rwie się i płacze. Piatigorski wykonał jednak ten koncert z maestrią, która dostatecznie usprawiedliwia rozgłos jego nazwiska, a nie milknące oklaski publiczności skierowane były w tym wypadku nietylko pod adresem kompozycji, jak wyko-

nawcy. Idealne prowadzenie kantyleny, ton piękny zwłaszcza w oktawach najniższych, niesłychana bezpośredniość ujęcia i bezkonkurencyjna technika — oto zalety, które mi Piatigorski zdobył słuchaczy w Koncercie Dworzaka.

Jeżeli idzie o zainteresowania czysto muzycznej natury, to przyniosła je przedewszystkiem druga część srodowego koncertu, zawierająca w programie Karłowicza poemat symfoniczny „Stanisław i Anna Oświecimowie” i Skrjabina „Poeme de l'extase”. Kompozycja Karłowicza, niejednokrotnie już u nas wykonywana, należy bezwzględnie do najlepszych, jakie wyszły z pod jego pióra. Szlachetność inwencji melodycznej i harmonicznej, jej szeroka linja i rozmach, oraz bardzo piękna, barwna instrumentacja działają jeszcze zawsze na słuchacza bardzo silnie, mimo, że skądinąd nużą nieco pewne braki czysto konstrukcyjnej natury, zupełnie zresztą oczywiste i zrozumiałe w utworze poczętym w stylu neoromantycznym. Słuchacz współczesny żąda zwartości budowy formalnej, która właśnie w najgenialniejszych nawet utworach Wagnera i jego szkoły jest dlań często silnym szkopulem w znalezieniu drogi do wewnętrznej treści tych dzieł.

W innej dziedzinie „niewspółczesnym” nazwać można „Poeme de l'extase” Aleksandra Skrjabina. Niewspółczesną jest w nim nie tylko budowa i język muzyczny, ale samo założenie ideowe: Skrjabin to jeden z najbardziej świadomych przedstawicieli kierunku, który można nazwać metafizyką muzyki. Uważał on sztukę jako przeznaczoną z natury swej do torowania człowiekowi drogi w głębinach mistycznych uniesień i jako taki stał się jednym z najpełniejszych wyrazieli duszy rosyjskiej z jej tęsknotą do mistycyzmu. Skrjabin marzył — podobnie jak Wagner, choć z innego

zupelnie punktu widzenia — o połączeniu wszystkich sztuk na usługach owych tajemnych wyższych celów człowieka na ziemi. Z perspektywy tych celów szukał on nowych form i środków wyrazu w muzyce, które częściowo zrealizował w ostatnich dziełach swego życia. W „Poeme de l'extase” są te środki jeszcze tonalne, ale ekstazytyczna melodyka i niezwykła dynamika zakłęta w jego język harmoniczny działają mimo wszystko na słuchacza z niezwykłą siłą. I choć wysoce niewspółczesną jest dla człowieka dzisiejszego ta ekstazytyczna treść muzycznej, dobrze się stało, że Filharmonja lwowska wykonała ten utwór Skrjabina, jeden z najbardziej charakterystycznych nietylko dla autora, ale też dla całej epoki, stanowiącej przejście od neoromantyzmu do muzyki dzisiejszej. Twórczość Skrjabina jest dla Lwowa jedną z tych wielkich zaległości, które należy wyrównać, jeżeli chce się uzyskać jakokolwiek perspektywę w ocenie i zrozumieniu muzyki wczorajszej i dzisiejszej i ich wzajemnego stosunku.

To też dyrektorowi Dołżyckiemu winni jesteśmy najgłębszą wdzięczność za ów tak piękny i poważny wieczór, zwłaszcza, że jako dyrygent doszedł do wyników naprawdę świetnych. Orkiestra pod jego batutą była nie tylko organizmem zgranym i zespolonym do najmniejszych szczegółów, ale też posłusznym narzędziem myśli twórczej kompozytora. Każdy utwór otrzymał tu swój własny wyraz i styl i ujęty był z należnego mu punktu widzenia, co jest chyba największą zasługą każdego dyrygenta. Z największym zainteresowaniem czeka też muzykalny Lwów następnych koncertów filharmonicznych i gotów jest poprzeć ich inicjatorów i wykonawców z całych sił.

Dr. Stefanja Łobaczewska.

Opiszenia urzędowe.

MORTYZACJE.

III. Nc. 349/32. Zarządzenie umorzenia. Na wniosek Towarzystwa Zakładów Metalow...

Sąd grodzki, Oddział XIII. Lwów, dnia 20 października 1932.

FIRMY.

III. Nc. 593/32/A. I. 271. Uchwała. Do raportu A. I. wciągnięto: Siedziba firmy: Lwów...

Sąd grodzki, Wydział I, cywilny. Lwów, dnia 19 października 1932.

LICYTACJE.

E. II. 759/32. Strona zobowiązana ks. Marjagiewicz w Kutach. Edykt licytacyjny...

Sąd grodzki miejski, Oddział II. Lwów, dnia 22 września 1932.

III. E. 4210/28/60. Edykt. Dnia 30 listopada 1932 o godz. 11 przedpołudniem odbędzie się...

Sąd grodzki, Oddział III. Lwów, 11 października 1932.

E. 993/32. Edykt. Dnia 12 grudnia 1932 o godzinie 9 rano odbędzie się w podpisanym...

Sąd grodzki. Brzeżany, 16 października 1932.

E. XIV. 2109/32/11. Edykt licytacyjny strony egzekwującej Rozalji Borerowej...

Sąd grodzki. Kraków, 26 września 1932.

E. 1235/32. Strona zobowiązana Władysława Mendla...

Sąd grodzki. Podwołoczyska, 1 października 1932.

I. E. 52/31, 53/31. Edykt. W sprawie egzekucyjnej Henryka Speisera kupca w Rzeszowie...

Sąd okręgowy, Wydział I, cywilny. Jasło, 30 października 1931.

IX. E. 829/32/6. Edykt licytacyjny. 23 listopada 1932, godzina 9.30 rano odbędzie się...

Sąd grodzki, Oddział IX. Czortków, 5 października 1932.

E. V. 7746/31/8. Edykt licytacyjny oraz wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. Na wniosek...

Sąd grodzki. Drohobycz, dnia 23 sierpnia 1932.

E. V. 4330/29/51. Edykt licytacyjny oraz wezwanie do zgłoszenia wierzytelności. Na wniosek...

Sąd grodzki. Drohobycz, dnia 12 maja 1932.

IV. E. 5193/31/7. Edykt licytacyjny. Na żądanie Mendla Löwenthala odbędzie się dnia...

Sąd grodzki, Oddział IV. Stryj, dnia 8 września 1932.

E. 270/31. Edykt licytacyjny. Dnia 30 listopada 1932 o godzinie 11 rano odbędzie się...

Sąd grodzki, Oddział III. Zurawno, dnia 8 września 1932.

ROZMAITE OBWIESZCZENIA.

Prez. 25512/32. Edykt. Sąd Apelacyjny we Lwowie wdrożył postępowanie sprostowawcze...

Sąd grodzki. Lwów, 14 października 1932.

UPADŁOŚCI.

Sa 23/32. Zastanowienie postępowania ugodowego. Postępowanie ugodowe dłużników...

Sąd okręgowy. Rzeszów, 4 października 1932.

Sa 143/31/41. Postępowanie ugodowe dłużnika Majera Kahane'a...

Sąd okręgowy. Lwów, 23 czerwca 1932.

Sa 53/32/61. Zatwierdza się ugodę zawartą na audjencji ugodowej w dniu 22 lipca...

Sąd okręgowy. Lwów, 22 września 1932.

Nc. 356/31. Wnioskowi firmy F. A. i G. Pal Fabryka Przetworów Chemicznych w Warszawie...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 10 września 1932.

UZNANIA ZA ZMARŁEGO.

T. 29/32. Stanisław Szermer syn Franciszka i Anny urodz. 11 maja 1890 w Dolinie rel. rzym. kat. jako żołnierz 10 p. p. austriackiej...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, 21 maja 1932.

T. 31/32. Leon Romanyszyn syn Teodora i Eudokji urodz. 3 marca 1875 w Strzałkowie...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, 17 maja 1932.

T. 73/25. Wasyl Dub s. Dmytra i Justyny z Opoki 1913 roku został powołany do wojska...

Sąd okręgowy. Sambor, 2 marca 1932.

T. 196/29/8. Julian Szyłak z Borysławia, żołnierz austr. zginął na wojnie. Wydaje się wezwanie...

Sąd okręgowy. Sambor, 20 października 1931.

T. 108/31/5. Mikołaj Karpyn z Truskawca, żołnierz ukraiński zginął na wojnie. Wydaje się wezwanie...

Sąd okręgowy. Sambor, 15 października 1931.

T. 165/24/3. Józef Biliński Tarasowicz jako żołnierz armji austriackiej walczył w zimie 1915 w Karpatach...

Sąd okręgowy, Oddz. V. Sambor, 22 grudnia 1924.

T. 11/27/5. Wdrożenie postępowania celem uznania za zmarłego. Mikołaj Ilyk z Rawiowicz powołał w r. 1914 do 77 p. p. wojska...

Sąd okręgowy, Oddz. V. Sambor, 29 kwietnia 1927.

T. 43/32. Dmytro Zabitowski urodzony 1895 z Petrylowa żołnierz zginął roku 1918. Celem uznania go zmarłym...

Sąd okręgowy. Stanisławów, 1 sierpnia 1932.

T. 194/29. Ilko Werhun urodzony 1886 roku z Ostrowa żołnierz zginął roku 1918. Celem uznania go zmarłym...

Sąd okręgowy. Stanisławów, 1 lipca 1932.

T. 909/25. Jerzy Schick, urodzony 1883 w Felsendorfzie, zginął w niewoli rosyjskiej jako żołnierz austr. Celem uznania go za zmarłego...

Sąd okręgowy. Lwów, 13 maja 1932.

T. 269/31. Teodor Zabawa, urodzony 1895 w Mokrotynie, zginął jako żołnierz ukraiński. Celem uznania go za zmarłego...

Sąd okręgowy. Lwów, dnia 5 lutego 1932.

T. 112/32. Joachim Pilczak, urodzony 1891 w Potyliczu, internowany i wywieziony do Wadowic, zginął. Celem uznania go za zmarłego...

Sąd okręgowy. Lwów, dnia 20 czerwca 1932.

I. T. 27/31/8. Edykt. Paweł Wójcik, syn Pawła i Katarzyny Grzesiak, urodzony w Brzezince dnia 20 kwietnia 1887...

Sąd okręgowy, Wydział I. Wadowice, dnia 15 czerwca 1931.

T. 5/32. Edykt. Marta Soltys, córka Ananjasza i Paraszki, urodzona dnia 15/6 1897 w Zurawnie...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 4 maja 1932.

T. 27/32. Józef Nabrzeski, urodzony dnia 28 marca 1895 w Tryńcu, powiat Przeworski...

Sąd okręgowy. Rzeszów, dnia 26 sierpnia 1932.

T. 112/31. Hnat Wytak, syn Eustachego i Heleny, urodzony 22 lutego 1889 w Łowczycach...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 19 kwietnia 1932.

T. 18/32. Julian Kobryn, syn Pantalejmona i Anastazji, urodzony 3 stycznia 1897 w Mikołajowie...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 11 kwietnia 1932.

T. 16/32. Eustachy (Staś) Hawrylczyk, syn Dmytra i Marji, urodzony 20 września 1878 w Wierczanach...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 19 kwietnia 1932.

T. 13/32. Katarzyna Małek, córka Michała i Ewy, urodzona 2 czerwca 1899 w Glinianach...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 23 czerwca 1932.

T. 34/32. Mikołaj Maruńczyn, syn Stefana i Anny, urodzony 25 lutego 1899 w Rohowcu...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, dnia 20 czerwca 1932.

T. 199/30. Florjan Havelka, syn Florjana i Barbary, urodzony w Konicy na Morawie dnia 3 czerwca 1878...

Sąd okręgowy, Wydział I. Stryj, 12 stycznia 1931.

